

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

УДК 636.4'082.265

Євген Баркарь, Оксана Орлова
(Миколаїв)

**ВИКОРИСТАННЯ КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ М'ЯСНИХ ПОРІД ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ
ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ СВИНОМАТОК ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ**

У статті проаналізовано відтворювальні якості свиноматок великої білої породи за результатами їх схрещування із кнурами порід ландрас та п'єтрен. Встановлено, що помісні свиноматки генотипу велика біла × ландрас при схрещуванні їх із кнурами породи п'єтрен відрізняються найкращими відтворювальними якостями.

Ключові слова: свиноматки, кнури-плідники, відтворювальні якості, велика біла порода, ландрас, п'єтрен.

The article analyzes the reproductive qualities of large white breed sows as a result of their crossing with boars landrace and pietrain. It is found that sows of the local genotype large white × landrace by crossing them with pietrain boars show the best reproductive qualities.

Key words: sows, boars, reproduction quality, large white breed, landrace, pietrain.

Постановка проблеми. Першочерговим завданням галузі свинарства на сьогодні вважається збільшення обсягів виробництва продукції за рахунок покращення господарсько-корисних ознак чистопородного поголів'я, а також забезпечення отримання ефекту гетерозису під час схрещування та гібридизації.

Рівень відтворювальних якостей свиней значною мірою впливає на ефективність ведення галузі свинарства, оскільки вони зумовлюють обсяги вирощування та відгодівлі молодняку. В зв'язку з цим, поліпшення відтворних ознак вважається одним з актуальних завдань на сучасному етапі селекційної роботи у свинарстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Успадкування відтворювальних якостей в основному відбувається за неадитивним типом, що ускладнює оцінку племінної цінності тварин, але свідчить про можливість підвищення багатоплідності, поліпшення материнських якостей свиноматок шляхом контрольованої гетерозиготності і створення тваринам належних умов навколишнього середовища. Результати багаточисельних досліджень вказують на ефективність міжпородних схрещувань, породно-лінійної гібридизації, що приводить у першу чергу до зростання багатоплідності, маси поросят і гнізда в цілому порівняно з чистопородним розведенням [4, с. 1].

Використання кнурів породи ландрас за чистопородного розведення веде до зменшення багатоплідності свиноматок, проте відібраний за таких умов ремонтний молодняк має найкращі показники скоростиглості серед досліджуваних груп [1, с. 198].

Встановлено, що за основними показниками відтворювальних якостей свиноматок кращими були свиноматки великої білої породи при схрещуванні з кнурами породи ландрас датської селекції, що в подальшому, ймовірно, буде сприяти вищій інтенсивності росту ремонтного і відгодівельного молодняку цих генотипів при вирощуванні та на відгодівлі. Свиноматки великої білої породи, яких поєднували з кнурами великої білої породи зарубіжної французької і англійської селекції, показали теж задовільні результати за репродуктивними якостями. Вони можуть бути використані як материнська форма для міжпородних поєднань [3, с. 159-160].

Матки сучасних м'ясних генотипів велика біла, ландрас, червона білопояса та їх поєднання відзначаються достатньо високим рівнем відтворювальних якостей свиноматок, що дозволяє використовувати їх в системах схрещування та гібридизації в якості

материнської та проміжної батьківської форм. Високий рівень відтворювальних якостей маток порід велика біла та ландрас як при чистопорідному розведенні, так і за двопородного поєднання вказує на доцільність їх широкого використання в системах схрещування та гібридизації в умовах товарних господарств [2, с. 222].

Встановлено значну різницю у показниках репродуктивних якостей свиноматок за різних варіантів міжпородного схрещування, тому виявлення кращих комбінаційних поєднань залишається наразі досить актуальним завданням [5, с. 128].

Отже, розглядаючи схрещування та породно-лінійну гібридизацію як головний фактор підвищення відтворювальних якостей свиней, слід зазначити, що їх ефективність зумовлена комбінаційною здатністю (поєднуваністю) вихідних батьківських порід, типів, ліній.

Мета статті. Метою нашої роботи було визначення ефективності використання кнурів-плідників м'ясних порід для підвищення відтворювальних якостей свиноматок великої білої породи.

Матеріали і методика досліджень. Дослідження були проведені упродовж 2016 року в умовах ПОП «Вікторія» Новобузького району Миколаївської області.

Було сформовано чотири групи тварин із 40 основних свиноматок (30 голів великої білої породи та 10 голів помісей): I група – контрольна (чистопородні тварини великої білої породи); II група – дослідна (поєднання велика біла × ландрас); III група – дослідна (поєднання велика біла × п'єтрен); IV група (поєднання (велика біла × ландрас) × п'єтрен).

Відібрані для дослідження свиноматки були аналогами за віком та живою масою. За результатами проведених парувальних із кнурами порід велика біла ландрас та п'єтрен було оцінено відтворювальні якості свиноматок контрольної та дослідних груп за наступними показниками: багатоплідність (гол.), маса гнізда (кг) та одного поросяти (кг) при народженні, кількість поросят (гол.), маса гнізда (кг) та одного поросяти (кг) при відлученні, збереженість (%).

Обробка матеріалів досліджень була проведена із використанням комп'ютерної техніки та пакету прикладного програмного забезпечення MS OFFICE 2016 EXCEL.

Виклад основного матеріалу. В результаті аналізу показників відтворювальних якостей контрольної та дослідних груп свиней встановлено, що за багатоплідністю лише свиноматки четвертої дослідної групи статистично вірогідно переважають тварин контрольної групи на 1,3 гол. (табл. 1).

Таблиця 1

Показники відтворювальних якостей свиноматок досліджуваних груп, $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Показники		Групи			
		I контрольна (n=10)	II дослідна (n=10)	III дослідна (n=10)	IV дослідна (n=10)
Багатоплідність, гол.		10,4±0,42	11,0±0,42	10,6±0,32	11,7±0,45*
При народженні	маса гнізда, кг	12,7±0,37	14,5±0,35**	14,1±0,41*	15,8±0,36***
	маса одного поросяти, кг	1,23±0,027	1,33±0,039*	1,34±0,042*	1,36±0,039*
При відлученні	кількість поросят, гол.	9,4±0,28	9,8±0,26	9,3±0,22	10,3±0,32*
	маса гнізда, кг	70,9±1,74	76,7±1,64*	74,6±1,45	86,4±2,16***
	маса одного поросяти, кг	7,6±0,09	7,8±0,09*	8,0±0,13**	8,4±0,13***
Збереженість, %		90,8±1,83	89,5±2,00	88,0±1,99	88,4±1,81

Примітка: тут і далі: * – p<0,05; ** – p<0,01; *** – p<0,001.

Встановлено, що свиноматки контрольної групи відрізняються найнижчими значеннями маси гнізда при народженні та статистично вірогідно поступаються тваринам усіх дослідних груп на 1,8; 1,4 та 3,1 кг відповідно.

Аналогічні висновки можна зробити, аналізуючи дані маси одного поросяти при народженні. Найвищим цей показник є у свиноматок поєднання (велика біла × ландрас) × п'єтрен – 1,36 кг.

За кількістю поросят при відлученні лише свиноматки четвертої дослідної групи статистично вірогідно переважають тварин контрольної групи на 0,9 гол.

Нами встановлено статистично вірогідну перевагу тварин другої та четвертої дослідних груп над свиноматками контрольної групи за масою гнізда при відлученні на 5,8 та 15,5 кг відповідно.

За масою одного поросяти при відлученні встановлено, що тварини всіх дослідних груп також статистично вірогідно переважають маток контрольної групи на 0,2; 0,4 та 0,8 кг відповідно.

За збереженістю статистично вірогідних різниць між тваринами контрольної та дослідних груп тварин не встановлено, що вказує про досить гарні материнські якості свиноматок усіх досліджуваних груп тварин.

З метою вивчення впливу спадковості кнурів-плідників на мінливість показників відтворювальних якостей свиноматок було використано методику однофакторного дисперсійного аналізу (табл. 2)

Таблиця 2

Вплив спадковості кнурів-плідників на показники відтворювальних якостей свиноматок досліджуваних груп

Показники		<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F_{розрах.}</i>	η^2
Багатоплідність, гол.		9,875	3	3,292	2,24	15,7
При народженні	маса гнізда, кг	47,934	3	15,978	12,72***	51,5
	маса одного поросяти, кг	0,101	3	0,034	2,69	18,3
При відлученні	кількість поросят, гол.	6,200	3	2,067	3,07*	20,4
	маса гнізда, кг	1323,019	3	441,006	15,70***	56,7
	маса одного поросяти, кг	3,914	3	1,305	11,98***	49,9
Збереженість, %		46,918	3	15,639	0,48	3,8

Нами встановлено вірогідний вплив спадковості кнурів-плідників на мінливість маси гнізда при народженні ($\eta^2=51,5\%$), кількості поросят при відлученні ($\eta^2=20,4\%$), маси гнізда ($\eta^2=56,7\%$) та одного поросяти ($\eta^2=49,9\%$) при відлученні.

Висновки. Використання кнурів-плідників таких м'ясних порід, як ландрас та п'єтрен, обумовлює підвищення відтворювальних якостей свиноматок великої білої породи. Найкращими показниками характеризуються помісні свиноматки (велика біла × ландрас), яких спаровували із плідниками породи п'єтрен.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Вплив кнурів-плідників на процес відтворення в стадах свиней / К. В. Бодряшова, О. Д. Бірюкова, Н. М. Маковська, Д. М. Басовський // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Тваринництво. – 2014. – Вип. 2(1). – С. 195–199.
2. Галімов С. М. Аналіз використання м'ясних генотипів свиней при різних методах розведення в умовах СГПІ «Техмет-Юг» Миколаївської області / С. М. Галімов // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2015. – Вип. 2(2). – С. 220–223.

3. Стрижак Т. А. Відтворювальні якості свиноматок при їх схрещуванні з кнурами різних генотипів / Т. А. Стрижак // Науково-технічний бюлетень. – 2015. – № 114. – С. 155–161.

4. Томін Є. Ф. Відтворні якості свиноматок великої білої породи за різних методів розведення [Електронний ресурс] / Є. Ф. Томін // Електронний журнал Наукові доповіді НАУ. – 2007. – №2(7). – Режим доступу : <http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/nd/2007-2/07tyfmos.pdf>.

5. Щербань Т. В. Репродуктивні якості свиноматок миргородської породи за схрещування з кнурами м'ясного напрямку продуктивності / Т. В. Щербань // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2014. – № 1. – С. 125–129.

УДК 636.084.42

Юрій Дехтяр, Роман Лотоцький, Георгій Червяков
(Миколаїв)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕМІКСІВ В РАЦІОНАХ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ НА ДОРОЩУВАННІ ТА ВІДГОДІВЛІ

Встановлено, що покращити продуктивність молодняка свиней на дорощуванні та відгодівлі можна за рахунок використання у складі комбікормів преміксів які містяться амінокислоти, мультиензимні комплекси та абсорбенти мікотоксинів.

Ключові слова: лізин, мультиензимний комплекс, абсорбент мікотоксинів, комбікорм, жива маса, приріст, відгодівельні якості.

Found that improve the performance of young pigs for rearing and fattening may be due to use in animal feed premix contained amino acids, enzymes and mycotoxin absorbents.

Key words: lysine, enzymes, absorbent mycotoxins, feed, live weight, growth, as fattening.

Проблема забезпечення населення продуктами тваринництва першорядне завдання. Її вирішення в найближчі роки можливе лише за умови приділення особливої уваги раціональному розвитку такої галузі, як свинарства. Свині, як найбільш плідючі та скоростиглі тварини, краще інших використовують корм і дають найбільший вихід м'яса та сала [1].

Однією з найважливіших умов збільшення виробництва і зниження вартості продукції свинарства є достатня і повноцінна годівля свиней. Неповноцінність годівлі спостерігається при незбалансованості раціонів, – як нестачі, так і надлишку однієї або декількох поживних речовин. Для підвищення ефективності тваринництва необхідно суттєво зменшити витрати на виробництво одиниці продукції, а оскільки найбільшу частину собівартості тваринницької продукції складають витрати на корми, покращення їх використання є основним резервом ефективності ведення галузі свинарства [2, 3].

Тому метою наших досліджень було дослідити ефективність використання преміксів різного складу в раціонах молодняка свиней на дорощуванні та відгодівлі.

Науково-практичні дослідження проводились в умовах ПОП “Вікторія” м. Новий Буг Миколаївської області.

Для досліджень був використаний помісний молодняк від порід велика біла та ландрас.

Дослідження з визначення ефективності використання преміксів проводились за схемою наведеної в таблиці 1.